

«Δημοκρατικό ανακτοβούλιο»

Αν δεν κάνω λάθος, το τελευταίο συμβούλιο των πολιτικών αρχηγών υπό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας συνήλθε «για το όνομα», επί κυβερνήσεως Κ. Μητσotάκη και υπό τον αείμνηστο Κωνσταντίνο Καραμανλή. Επανάληψη αυτής της διαδικασίας σήμερα το πρώτο πρόβλημα που θα είχε να αντιμετωπίσει είναι αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα πρέπει να καλέσει τον κ. Δ. Τσοβόλα και τον κ. Γ. Καρατζαφέρη. Και οι δύο, μας αρέσει δεν μας αρέσει, είναι αρχηγοί κόμματος με κοινοβουλευτική εκπροσώπηση, στην Ευρωβουλή ο πρώτος και στο εθνικό Κοινοβούλιο ο δεύτερος.

Το δεύτερο και ουσιαστικότερο πρόβλημα είναι να ορίσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και να συμφωνήσουν οι «αρχηγοί»

Θυμίζει την εποχή που ο ανεύθυνος «άναξ» ασκούσε υπεύθυνη πολιτική...

Τι θα συζητηθεί, αν θα ληφθούν αποφάσεις, πώς θα ληφθούν οι αποφάσεις (με πλειοψηφία ή ομοφωνία;) και ποιος θα είναι ο χαρακτήρας τους, αν θα είναι υποχρεωτικές ή απλώς συμβουλευτικές. Το απόρρητο των συζητήσεων δεν έχει και τόση σημασία γιατί ποτέ δεν τηρείται. Εκεί, όμως, σημασία η ανάγκη που αισθάνονται οι «αρχηγοί» να πουν κάτι «μεταξύ τους», που δεν μπορούν να το πουν δημόσια.

Αν η σύσκεψη έχει ως μόνο σκοπό να ενημερωθούν οι «αρχηγοί» και να πουν τη γνώμη τους, αυτό μπορούν να το επιτύχουν με κατ' ιδίαν συναντήσεις με τον πρωθυπουργό ή τον υπουργό των Εξωτερικών, όπου εν ανάγκη μπορούν να κρατηθούν και πρακτικά. Αν πάλι σκοπός είναι να ληφθούν δεσμευτικές αποφάσεις και να αναληφθούν ευθύνες από ολόκληρη την πολιτική ηγεσία, πρώτο αυτό είναι δύσκολο έως αδύνατο και δεύτερο θα έχουμε μοναδική σύγκυση ρόλων μεταξύ κυβέρνησης και αντιπολίτευσης και κατάλυση της συνταγματικής αρχής, ότι η κυβέρνηση έχει την ευθύνη να κυβερνάει και να παίρνει αποφάσεις και η αντιπολίτευση την ευθύνη να ελέγχει. Οι συναντήσεις αυτές και τα «όργανα» αυτά έχουν την επίραση της δημοκρατικότητας, αλλά στην ουσία τους είναι βαθύτατα αντιδημοκρατικά και θυμίζουν τα ανακτοβούλια του παρελθόντος, όπου ο ανεύθυνος «άναξ» ασκούσε πολιτική με τη συμπαράσταση «αρχηγών» που αυτός επέλεγε.

Ας υπενθυμίσουμε τη «σύνοδο των αρχηγών» επί κυβερνήσεως Μητσotάκη, τότε που «δημοκρατικότητα» απεπέμφθη ο υπουργός Εξωτερικών Αντ. Σαμαράς. Ο πρωθυπουργός, ο εκλεγμένος και υπεύθυνος έναντι του λαού, ο Κωνσt. Μητσotάκης, είχε καταλήξει σε λύση του θέματος που τότε τους απασχολούσε και τώρα όλοι ομολογούν ότι ήταν η καλύτερη από όλες που μέχρι και σήμερα έχουν προταθεί. Ο εκλεγμένος όμως και υπεύθυνος πρωθυπουργός άφησε να παγιδευθεί από την... ανευθυνότητα αυτού του «δημοκρατικού ανακτοβουλίου» και δεν προχώρησε αποφασιστικά στη λύση στην οποία είχε καταλήξει. Ήταν το ένα από τα δύο κεντρικά σφάλματα που διέπραξε και τα πλήρωσε ο ίδιος και η παράταξή του. (Το άλλο ήταν ότι ανέχθηκε με το 47% των ψήφων να έχει κοινοβουλευτική πλειοψηφία μιας έδρας και δεν προχώρησε σε πρόωρες εκλογές το 1991. Θα κυβερνούσε ακόμα...)

Συνήθως κανείς δεν αρνείται την ανάγκη ευρύτερης «εθνικής» συναίνεσης σε μείζονα θέματα, η οποία πάντοτε επιχειρείται μέσω κομματικών εκπροσώπων του λαού και όχι, π.χ., με δημοψήφισμα. Πολλοί ισχυρίζονται ότι αυτή η «συναίνεση» είναι στην ουσία της ανέφικτη, αλλά και ότι είναι αμβιβόλου χρησιμότητας, όταν η αντιπαράθεση είναι η ουσία της πολιτικής και η μόνη γνήσια δημοκρατική διαδικασία για την ανάληψη πολιτικής πρωτοβουλίας.

Σε κάθε περίπτωση ο πολιτικός διάλογος (και όχι τόσο η «συναίνεση») δεν νοείται ως περιστασιακό αίτημα, ώστε να απαιτείται έκτακτη διαδικασία, όπως είναι το «συμβούλιο των πολιτικών αρχηγών». Ή είναι ουσιαστικός και σταθερός όρος λειτουργίας της δημοκρατίας ή καταντάει «δημοκρατικό προσήχημα».

Κύωρος II